

Omat kotoiset asiamme eivät aiheuttane mitään suurempaa jännitystä
mutta ne eivät olekaan ratkaisevia.

Ratkaisut tapahtuvat nykyjään maan rajojen ulkopuolella.

Valtiovarainministeri Väinö Tanner puhui eilen Forssan työväenyhdistyksen 50-vuotisjuhlassa.

Suomen Sosialidemokraatin selostus 14/8 1939.

Tämän jälkeen piti valtiovarainministeri Väinö Tanner juhlapuheen:

Esitettyyään aluksi puoluetoimikunnan tervehdyksen juhlivalle yhdistykselle puhuja kiinnitti huomiota Forssan erikoisasemaan puolueemme historiassa. Paitsi sitä, että Forssan yhdistys kuuluu puolueen vanhimpiin, mikä jo asettaa sen erikoisasemaan, on yhdistyksellä se unohtumaton kunnia, että sen huoneistossa pidettiin Forssan puoluekokous v. 1903, jonka tehtävänä oli antaa puolueelle sos.dem. ohjelma. Vasta sen kautta oli entisestä työväenpuolueesta muodostunut sosialidemokraattinen puolue. Samassa kokouksessa laadittiin myös tunnettu äänioikeusjulistus, joka aikanaan herätti niin suurta hälyä maassa. Siinä puoluekokous lausui: "ettei Suomen työväki, joka on kokonaan syrjäytetty valtiollisesta vallasta, voi tunnustaa pyhäksi niitä lakeja, joita luokkaeduskunta sille laati, ja sentähden ei se myöskään voi tuntea mitään sitovia velvollisuuksia näitä lakeja kohtaan, lukuunottamatta sitä velvollisuutta, jonka ulkonainen pakko asettaa".

Selostettuaan sos.dem. puolueen vaiheita ja sen saavuttamia tuloksia, puhuja siirtyi koskettelamaan nykyhetken asioita, mainiten niistä m.m.:

Tämän vuoden tärkein tapahtuma maassamme on epäilemättä ollut puolentoista kuukautta takaperin suoritettut valtiolliset vaalit. Niihin kiinnitettiin jo kauan etukäteen huomiota. Eikä syyttä. Sillä paitsi sitä, että vaalit aina muulloinkin merkitsevät ratkaisevaa tapahtumaa sisäpolitiikassa, oli niiden merkitys tällä kertaa taval-

lista suurempi. Olihan lähtökohta vaaleihin mentäessä kokonaan erilainen kuin aikaisemmin. Mästä oli kolmatta vuotta johtanut työläis-talonpoikainen hallitusrintama, jonka syntyminen oli aikanaan merkinnyt täydellistä käännöstä maamme sisäpolitiikassa. Se kävi nyt vaaleihin ottamaan vastaan kansan tuomiota toiminnastaan ja oppositio teki parhaansa saadakseen tämän tuomion niin murhaavaksi kuin suinkin. Tämän vuoksi oli ymmärrettävää, että vaaleihin käytiin melkoisella harrastuksella ja että niiden tulosta odotettiin jännityksellä.

Vaalien tulos on ollut selvillä jo kuukauden päivät ja sitä on koetettu selittää moneen suuntaan. Jokainen puolue on vointinsa mukaan koettanut selittää tulosta itselleen mahdollisimman edulliseksi. Vaalien tuloksesta voisi puhua paljonkin, mutta haluan tässä yhteydessä todeta vain kaksi seikkaa. Ensinnäkin on syytä todeta, että sosialidemokraattinen puolue selviytyi vaaleista selvänä voittajana, hyvänä ykkösenä. Se saavutti vaaleissa 638000 uutta ääntä, kohottaen tätä äänimääräänsä kunnioitettavaan määrään 516.000 äänestäjää. Kun äänestäjien kokonaislisäys edellisiin vaaleihin verrattuna oli 117.000 havaitsemme, että sos.dem.puolue sai uusista äänestäjistä osakseen melkoisesti yli puolet. Se oli meidän kannaltamme vaalien tärkein tulos ja se antaa myöskin kauniin lupauksen puolueemme vastaisesta kehityksestä.

Toinen huomattava tulos näistä vaaleista oli hallitusrintaman selvä voitto oppositioon verrattuna. Sen takana olevan kannattajajoukko eduskunnassa kasvoi neljällä edustajalla ja opposition edustajamäärä väheni vastaavasti. Annetuista uusista äänistä sai hallitusrintama osalleen 858000 ja oppositio 32.000. Täten oli hallitusrintama selviytynyt vaaleissa odottamattoman hyvin. Tavallisesti pidetään valtiolliselle puolueelle epäedullisena lähteä vaaleihin hallituspuolueena, koska sen tekoja voidaan vastapuolueen taholta silloin tuoreeltaan arvostella. Kun hallitusrintama siitä huolimatta selviytyi näin hyvin, osoittaa se vain sitäkin selvemmin, että valitsijat hyväksyvät sen toiminnan.

Tästä riemullisesta vaalivoitosta huolimatta ovat hallituspuolu-

eet verrattain vaatimattomasti siihen suhtautuneet. Ne ovat vain todenneet tuloksen ja katsoneet sen merkitsevän kehoitusta jatkaa entiseen tapaan. Mutta niin ei ole tehnyt eräs oppositioon kuuluva puolue, kokoomus, jota vaaleissa onnistui jonkin verran. Se on viikkomäärin pitänyt ääntä saavuttamastaan tuloksesta. Se on kaakattanut kuin kana, joka on onnistunut pyöräyttämään munan ja joka haluaa koko maailman huomaavan minkä suurtyön se on tehnyt. Se on selittänyt vaalien tuloksen omalla tavallaan, katsoen tuloksen itse asiassa merkitsevän opposition voittoa. Niinkin merkillisellä tavalla voidaan selviä numeroita käsitellä. Ja tästä se on saanut aiheen jo etukäteen ennustaa, että nyt muuttuu eduskunnassa nuotti, sillä tämän jälkeen ryhtyy oppositiolaisen toisella tarmolla pitämään hallitusrintamaa aisoissa.

Jokaiselle olkoon sallittua omat ilonsa. Ja kokoomus tarvitsee kin kipeästi jotakin lohdutusta monien vastoinkäymistensä jälkeen. Onhan sen vaellus loppulaisvuosien jälkeen ollut yhtämittaista korpivaellusta ja taaksepäin menoa. Eikä se nytkään saavuttanut lähes tulkoonkaan entistä asemaansa. Sen edustajamäärä nousi nyt 25 edustajaan. Vielä muutama vuosi takaperin sillä oli takanaan 42 eduskunnan jäsentä.

Tästä kokoomuspuolueen vähäisestä etenemisestä löytää kansanvallan kannalla oleva kansalainenkin itselleen ilonaihetta. Hän voi ensinnäkin iloita siitä, että kansanvaltainen rintama vahvistui hallituspuolueiden saavuttaman vaalivoiton kautta. Ja että hän voi edelleen iloita siitä, että kokoomuspuolueen vaalien edellä tekemä käännös oli saanut osakseen ymmärtämystä valitsijain keskuudessa. Olihan syynä kokoomuspuolueen aikaisempiin tappioihin aivan ilmeisesti ollut sen epäselvä kanta kansanvaltaisiin periaatteisiin nähden. Se oli tukenut ikl:ää, meidän piskuista diktatuuripuoluetta me, jopa aikanaan selittänyt, että kokoomuspuoluetta on johdettava kansanliikkeen hengessä. Tästä se oli saanut rangaistuksensa ja se oli tarpeeksi viisas ottaakseen tästä rangaistuksesta oppia.

Niinpä se vaalien edellä suuriäänisesti julistautui kansanvaltaiseksi puolueeksi, vieläpä äsken kääntyneen innolla haluten olla kansanvaltaisempi kuin varsinainen kansanvaltainen rintama. Tähän synnintuntoon tuloon ja katumukseen valitsijat uskoivat. Siinä selitys kokoomuksen vähäiseen nousuun. - Tämä paraiten osoittaa, miten juurtunut kansanvaltainen katsantokanta on meidän kansassamme ja miten työlästä sitä vastaan on potkia. Sen sai ikl.puolue kohdaltaan vaaleissa havaita. Samoin olisi käynyt kokoomuksenkin, ellei se ajoissa olisi kääntänyt purjeitaan. Eikö kansanvallan ystävällä näin olen ole syytä iloita kokoomuksenkin vaalivoitosta ja pitää sitä voittona yhteiselle asialle?

On vain toivottavaa, että tämä kääntymys tulee olemaan pysyväinen. Siitä ei kuitenkaan ole täyttä varmuutta. Kokoomuspuolueella on nim. eräs suuri vika. Siltä puuttuu luottamus kansaan. Bobrikoffilaisvuodet, kuningasvaali, suhtautuminen lapuanliikkeeseen, eduskunnan vallan supistamispyrkimykset y.m. ovat tästä puhuvana todistuksena. Tämä puute on valittaan todettava. Sillä oikeassa mielessä ohjattuna tästä puolueesta voisi olla suurta tukea kansamme pyrkimyksille kohti parempia aikoja. Siihenhän kuuluu suuri osa meidän sivistyneistä luokkaa. Sillä on suuressa määrässä taloudellista valtaa. Se on siten lähinnä vastuussa meidän porvarillisten piirien asenteesta päivän suuriin kysymyksiin. Sillä on tämän johdosta suuri edesvastuu kannettavanaan. Se ei kuitenkaan ole jaksanut toimia tätä asemaansa vastaavalla tavalla. Kanssaa tapaa sen aina vastassaan. Suurkapitalistien, papiston ja virkamiesten suulla se säännöllisesti taistelee kansan enemmistön oikeutettuja pyrkimyksiä vastaan. Sillä onkin melkein ylivoimainen tehtävä, kun sen pitäisi kaikissa vaiheissa puolustaa pääomanomistajien etua, mutta samalla näytellä kansan ystävää ja kansanvaltaisuutta.

Olen ottanut itselleni vapauden kohdistaa näinkin paljon ystävällisiä sanoja kokoomuspuolueelle. Se johtuu ensinnäkin tämän puolueen rinnan röyhistelystä vaalien jälkeen, mutta pääasiassa siitä, että se on opposition huomattavin ja johtava ryhmä. En kuulu niihin

joiden mielestä opposition mielialoihin ei olisi kiinnitettävä

huomiota. Päävastoin on kuunneltava mitä oppositiolla on sanottavaa ja jos se on oikeata asiaa, on syytä ottaa se huomioon. Siinä on kansanvaltaisen järjestelmän suuri etu, että arvostelu on vapaa. Sillä tavalla voidaan välttyä monista erehdyksistä, mikä ei diktatuureissa ole mahdollista, koska niissä kaikki arvostelu tukahutetaan. Mutta oppositiollekin on oikeus esittää vaatimuksia. Sen on esiinnyttävä asiallisesti ja pyrittävä rakentavaan työhön maan hyväksi. Tätä mainesanaa ei tähänastiselle oppositiolle voi antaa. Päävastoin on sen esiintyminen enimmäkseen ollut asiaton ja suureksi osaksi kiusantekoa. Kuvavana esimerkkinä tästä voidaan mainita esim. opposition esiintymisen kevätkauden viime istunnossa eduskunnassa n.s. lahjaverojutun yhteydessä. Kun kokoomus nyt uhkailee entistä enemmän terästää oppositiotaan, on eduskunnan enemmistöllä ilmeisesti syytä heti alussa ottaa siltä liiat luulot pois ja osoittaa sille sen oikea paikka eduskuntatyössä.

Mainitsin eduskuntatyön. Sehän alkaa parin viikon jälkeen ja samalla siirrytään meillä rauhallisesta kesäajasta vilkkaampaan valtiolliseen toimikauteen. Tästä kaudesta tuleekin kaikesta päättäen sangen vilkas ja monet suuret kysymykset tulevat askarruttamaan meidän isä ja äitejä näiden kokoontuessa edustajavelvoitaisuuttaan täyttämään.

Sikäli kuin meidän omat kotoiset asiamme ovat kysymyksessä, eivät ne tulle aiheuttamaan mitään suurempaa jännitystä. Mutta nämä kotoiset asiat eivät olekaan ratkaisevia; ratkaisut tapahtuvat nykyään maan rajojen ulkopuolella. Onhan tällä hetkellä vallitsevana ennenkuulumaton jännitystilä maailmassa ja ennen kaikkea meidän vanhassa Euroopassamme. Väitetäänhan Euroopassa tällä hetkellä olevan aseissa olevan yli 5 milj. miestä, jotka pitävät aseharjoituksiaan naapurivaltakuntien rajoilla. Tavallaan on siis täysi sota käynnissä, vaikkei vielä verta ole vuotanut. Se on uudenlaista sota, jossa koetellaan vastapuolen hermojen ja samalla kukkaron kestävyyttä. Se, joka kauimmin kestää, voittaa sodan. Mahdollista

on myös, että pienikin kipinä tähän ruutitynnöriin heitettynä, voi saada siksen valtavan räjähdysen, johon nykyinen sivistys hukkuu.

Tämä meidän rajojen ulkopuolella esitetty näytelmä vaikuttaa monessa suhteessa tapahtumain kulkuun meillä. Se tuo eduskuntamme käsittelyjen piiriin ulkopoliittiset sekä puolustuskysymykset.

Ulkopoliittisista kysymyksistä kohdistuu meillä tällä hetkellä lähinnä huomio/ niihin neuvotteluihin, joita peräilleen käydään itäisen naapurimaamme pääkaupungissa, n.s. kolmen vallan neuvotteluihin. Niissä pyritään luomaan "rauhan rintama" tyydyttämättömien diktatuurivaltojen sotaisten pyrkimysten vastapainoksi. Puolueettomana maana haluamme olla ulkopuolella suurvaltojen eturistiriitojen. Emme senvuoksi näihin neuvotteluihin suhtaudu muulla tavalla kuin ulkopoliittisen katselijan uteliaisuudella. Mutta eräässä suhteessa ne kiinnostavat meitä omakohtaisestikin. Niihin on kytketty kysymys Suomen ja Baltian maiden itsenäisyyden takaamisesta tavalla, jota emme voi valtiollisen sivuuttaa. Moskovassa keskustellaan siitä, että sopimukseen pyrkivillä suurvalloilla olisi oikeus sekaantua meidän maamme oloihin ja jopa hyökätäkin maahan, jos joku toinen valtakunta joko aseellisella hyökkäyksellä tai muilla keinoilla pyrkisi muuttamaan maamme nykyistä asemaa tai sen sisällisiä valtiollisia oloja. Tätä vastaan on kysymykseen tulevien maiden ja tietysti myöskin Suomen taholta pentu vastalause. Millään sivulliselle valtakunnalla ei saa olla oikeutta tällä tavalla sekaantua meidän asioihimme.

Avunanto yhtä vähän kuin itsenäisyytemme takaaminenkaan ei ilman meidän omaa aloitettamme tai pyyntöämme saata tulla kysymykseen. - Epäilemättä uudelle eduskunnalla tulee olemaan aihetta ottaa tämä asia puheeksi ja ilmaista sen suhteen maan yksimielinen kanta. Sillä siitä ei ole mitään epäilystä, ettei maamme ole yksimielisesti tällaisia suunnitelmia vastaan.

Toinen tavallaan ulkopoliittiseksi muodostunut, vaikka itse asiassa puolustuskysymyksiin ryhmään kuuluva kysymys on Ahvenanmaan linnoittamisesta. Se on tunnettujen vaiheiden jälkeen saatu sille asenteelle, että varsinaisiin linnoitustöihin voitaisiin ryhtyä, ellei

viime hetkessä Neuvosto-Venäjästä taholta olisi esitetty vastalau-

seita. Tämän johdosta on tässä maallemme tärkeässä asiassa, missä naapurimaamme Ruotsikin on asianosainen, tapahtunut viivytys, jonka päättymisestä tällä hetkellä ei ole tietoa. Ei ole tahdottu ennenaikaisesti ryhtyä toimenpiteisiin, joista voisi aiheutua vaikeasti selvitettäviä selkkauksia. Varsinkin on jääty odottamaan minkälaiseksi tilanne muodostuu Moskovassa käytävien kolmi-valtaneuvottelujen johdosta. Meillä on Suomessa kuitenkin luja luottamus siihen, että neuvottelemalla saadaan esteet poistumaan ja että Suomi voi ryhtyä käyttämään luonnollista oikeuttaan varustaa sille kuuluva maa-alue luonnollisilla suojavälillä.

Suurvaltain välinen jännittynyt tilanne ja siitä johtuva jatkuva sodan uhka, ovat nostaneet pinnalle myös kysymyksen maan puolustuksen tehostamisesta. Se ei ole tällä hetkellä päivänkysymys vain meillä, vaan vieläkin suuremmissa mittakaavassa muualla ja varsinkin suurvaltain piirissä. Uskomattomia summia uhraetaan tähän tarkoitukseen. Kaikki maat kilpailevat keskenään siitä, kennellä olisi valtavimmat hävitysvehkeet. Kansojen taloudellinen kantokyky uhraetaan tämän tarkoituksen saavuttamiseksi. Seurauksena tulee tietysti olemaan suuri onnettomuus: joko tämä päättyy sotaan tai, ellei sotaa synny, painetaan joka tapauksessa kansojen hyvinvointi monta astetta alaspäin.

Mekään emme ole voineet välttyä tältä kulkutaudilta. Meidänkään maamme ei ole niin syrjässä Euroopan vaarakeskuksista, että voisimme jättäytyä olemaan ilman "kättä piteämpää" ja vain luottaa oikeusperisatteisiin. Niillä ei ole tällä hetkellä mitään arvoa: vain voima ja väkivalta näyttelevät nykyjään määräävää osaa.

Eduskunta on osoittanut haluavansa mahdollisuuksien rajoissa varata maan puolustuslaitokselle aseita ja tarpeita, jotta se vaaran ehkä uhatessa olisi riittävästi varustettu. Tässä on sos.dem. Puoluekin ollut mukana, pitäen maamme itsenäisyyttä ja sen kansanvaltaista järjestystä siksi arvokkeina saavutuksina, että niiden turvaamiseksi ei ole uhrauksia kartettava.

Meitä on useasti syytetty penseydestä puolustuslaitosta kohtaan ja puolustustahdon puutteesta. Totta onkin, että me emme ole aikaisemmin olleet erikoisen huolestuneita juoksemaan varusteluhullujen pillin tahdissa. Olemme halunneet varata rahalliset mahdollisuutemme maamme talouden ja sivistyselämän kohottamiseen. Näin jällenpäin voimme osoittaa, että tämä kanta on ollut aivan oikea. Maamme on parinkymmenen vuoden aikana saanut kohdistaa päähuomion olojen kaikenpuoliseen kohentamiseen ja siinä suuressa määrässä saavuttanut tuloksiakin. Jos menneinä vuosikymmeninä olisimme käyttäneet liikenevät varamme varusteluun, saisimme nyt todeta, että nämä varusteet olisivat joko romua tai muuten vanhentuneita. Niistä ei nyt olisi mitään hyötyä ja käytetyt varat olisivat hukkaan heitettyjä. Ja maa olisi vastaavasti köyhtynyt.

Nyt tältä tehtävältä ei voi enää välttää. Sen vuoksi on sos.dem puoluekin, joka ei halua sallia diktatuurivaltojen täällä saavan jalansijaa, ollut mukana myöntämässä varoja. Ymmärrämme kuitenkin hyvin, ettemme tässä voi kilpailla suurvaltojen kanssa. Eihän pien viljelijäkään voi hankkia itselleen kaikkia koneita ja vehkeitä, joita suurtilallisen kannattaa itselleen kustantaa. Samoin on laita pienen maan suhteessa suurvaltoihin.

Meillä vaikuttaa kuitenkin piirejä, jotka eivät tällä hetkellä mitään muuta tehtävää maalle näekään kuin varustelujen loppumattomiin jatkamisen. Suurimmalta osalta porvarillisia piirejä puuttuu ihanteita ja löytävät ne silloin itselleen päämäärän sotalaitoksen laajentamisessa, ottamatta lainkaan huomioon, jaksako maa sen kantaa ~~vi~~ ei. Paraikaa esitellään jälleen suunnattomia uusia laajenusvaatimuksia, jotka tulisivat nielemään tähtitieteellisiä summia. Näihin vaatimuksiin on suhteuduttava kylmän torjuvasti ja pysyttävä kohtuuden rajoissa. Nämä vaatijat eivät halua ymmärtää, ettei jonkun maan kohtaloa ratkaise yksin aseet, vaan sen nauttima arvonnanto, sen taloudellinen hyvinvointi ja moraalinen kunto sekä sen teollisuuden tuotantokyky. Nämä arvot hävitetään, jos kaikki irtisaatavat varat käytetään asevarusteluun ja maa näännytetään.

Eräs piirre tämän kannan esittäjissä on vielä mainittava. Samalla kun ne esittävät rajattomia vaatimuksiaan, eivät ne olisi halukkaita itse kantamaan siitä aiheutuvia taloudellisia rasituksia. Ne haluaisivat työntää kaikki nämä rasitukset tulevien sukupolvien maksettaviksi. Te olette voineet näinäkin viikkoina lukea oikeistolehdistä vaatimuksia, että varustelujen lisäämiseen tarvittavat varat on hankittava lainoilla. Veronkorotuksiin ei muka missään tapauksessa saisi ryhtyä.

Tämmöiseen kantaan ei voi yhtyä. Ensinnäkin se hävittäisi kokonaan vastuuntunteen. On niin helppo vaatia menojen lisäyksiä, jos ei itse tarvitse niitä maksaa. Yhtä tärkeä näkökohta on se, että tämmöisen tuottamattoman tarpeen tyydyttäminen lainavaroilla aiheuttaisi automaattisesti inflation, rahanarvon huonontumisen. Ja meillä on riittävästi tuoreita kokemuksia siitä, minkälaista onnettomuutta tämä maalle merkitsee.

Itsestään selvää on sen vuoksi, että mikäli varusteluun on käytettävä enemmän varoja, ne on hankittava verotustietä.

Tämäntapaista suuria kysymyksiä joutuu eduskunta käsittelemään tämän ~~kysymys~~ sessä istuntokaudella. Tietysti on joukossa runsaasti muitakin asioita, mutta ne ovat tavanmukaisia, joka vuosi uudistuvia, minkä vuoksi ei niitä tässä yhteydessä ole syytä kosketella. Varsinkin tulee valtion talousarvion valmistaminen antamaan runsaasti työtä syysistuntokaudella. Tämä työ on entistä vaikeampi tänä vuonna, sillä kasvaneet menot, etenkin puolustuslaitoksen aiheuttamat, tulevat tuottamaan vaikeuksia talousarvion tasapainoon saattamiseksi.

Näissä kysymyksissä ei luulisi syntyvän ristiriitaa hallitusrintaman sisällä. Ja mikäli sellaista syntyy, pitäisi niiden olla voitettavissa. Voinee niin ollen olettaa, että nykyinen hallituskokoomus tulee edelleenkin jatkumaan. Ja siihenhän kansa vaalien kautta on antanut suoranaista kehoitusta.

Meillä on myös omassa keskuudessamme eräs kysymys selvitettävänä.

Tarkoitan kommunistisen ajattelutavan pois kitkemistä. Kommunisti-
nen liikehän ei meillä tätä nykyä ole julkisuudessa sallittua. Kaik-
kien tiedossa on kuitenkin, että sillä edelleenkin on jonkin verran
kannatusta maamme työväenjoukoissa. Miten suuri tämä kannatus on,
sitä on mahdotonta tietää, kun se ei pääse vapaasti esiintymään. Jo-
ka tapauksessa se on huomattavasti vähentynyt. Mutta se pitäisi saa-
da kokonaan pois kitketyksi. Onhan se vallan järjetöntä puuhaa. Tä-
hänastisten kokemusten pitäisi osoittaa jokaiselle ajattelevalle ih-
miselle, ettei kommunististen aatteiden avulla saada aikaan muuta
kuin häiriötä. Ne ovat hajottaneet työväen ennen niin lujan yhte-
näisen rintaman ja niiden vastavaikutuksena ovat syntyneet nykyiset
monet diktatuurit. Eivät myöskään kominternin monet ihmeelliset ku-
perkeikat ja kannanmuutokset tee semmoista luotettavaa vaikutusta,
joka houkuttelisi niiden jäljestä juoksemaan. Kun tämä kysymys mel-
lä on edelleen tärkeä, on puolueemme lähisikoina kiinnitettävä siihen
vakavaa huomiota ja valistustyön avulla saatava entisistä ja nykyi-
sistä kommunisteista vankkaa sosialidemokraattisesti ajattelevaa kan-
nattajajoukkoa. Tämän ei luulisi olevan vaikean tehtävän, sillä hy-
vällä syyllä voi luulla, että työväen yhteinen etu on heillekin kallis

Tämäntapaiset muistojuhlat ovat omiaan palauttamaan mieliimme työ-
väenliikkeen alkuaikojä ja niissä kestätyjä vaikeuksia, samoin kuin
sitkeän ja uupumattoman työn kautta saavutettuja voittoja. Olkoot
nämä edellisen sukupolven taistelut kannustamassa meitä jatkuviin
ponnistuksiin vähävaraisen kansanluokan aseman kaikenpuoliseksi ko-
hottamiseksi.